

Vergaderjaar 2002–2003

27 433

Interdepartementaal Beleidsonderzoek: Medefinancieringsprogramma

Nr. 17

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWER- KING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 augustus 2003

Tijdens het AO van 20 november en 26 november 2002 (kamerstuk 27 433, nr. 11) heb ik u toegezegd dat ik over de aanbevelingen van de Stuurgroep Evaluatie Medefinancieringsprogramma, zoals neergelegd in het Eindrapport, de discussie aan zou gaan met de Medefinancieringsorganisaties (MFO's).

Inmiddels hebben de MFO's naar aanleiding van de aanbevelingen van de Stuurgroep stappenplannen ingediend, die door de Directie Sociale en Institutionele Ontwikkeling, afdeling Maatschappelijke Organisaties zijn beoordeeld op volledigheid en doelgerichtheid. Waar dat nodig was, is aanvullende informatie opgevraagd. Het gaat om de organisaties ICCO, Novib, Cordaid en Hivos.

Plan Nederland heeft, hoewel zij daartoe niet verplicht was, ook een stappenplan ingediend, dat op dezelfde manier is beoordeeld als de plannen van de andere MFO's.

In het Eindrapport werden vijf belangrijke lessen getrokken die voor de MFO's van belang zijn:

1. MFO's zouden hun comparatieve voordelen ten opzichte van het bilaterale kanaal beter kunnen benutten, met name op het gebied van maatschappijopbouw. Dat kwam onder meer tot uiting in het feit dat van de vier onderzochte MFO's drie geen beleid op het thema maatschappijopbouw hadden geformuleerd.
2. Concentratie en specialisatie bieden kansen om meer structuur in de programma's aan te brengen en de inzichtelijkheid in resultaten te vergroten.
3. Doelstellingen kunnen bescheidener en realistischer geformuleerd worden; dat kan de inzichtelijkheid en resultaatgerichtheid ook bevorderen.
4. De Stuurgroep formuleerde vijf belangrijke punten van kritiek op partnerbeleid van de MFO's: partnerbestanden zouden diverser kunnen; selectiecriteria zouden moeten worden verscherpt; de besluit-

vorming en dialoog met de partners kan transparanter; de horizontale relaties tussen partnerorganisaties kunnen worden versterkt en tenslotte noemde de Stuurgroep de *accountability* van de partnerorganisaties naar hun doelgroepen een aandachtspunt.

5. MFO's zouden hun lerend vermogen moeten vergroten.

Een punt dat in bijna elk deelrapport van de Stuurgroep terugkwam, en daarom ook in de beoordeling van de stappenplannen is meegenomen, is het gebrek aan planning, monitoring en evaluatie bij de partnerorganisaties.

Cordaid

Het stappenplan van Cordaid doet verslag van aanbevelingen van de Stuurgroep die al eerder uitgevoerd zijn, zoals concentratie en specialisatie. Op andere punten zoals maatschappijopbouw en partnerbeleid is zojuist de beleidsvorming afgerond, en moet de vertaling naar activiteiten nog plaatsvinden. Eind 2003 zal Cordaid een geïntegreerd monitoringsysteem ingevoerd hebben, dat geaggregeerde gegevens op themaniveau kan leveren, aansluitend bij indicatoren in de jaarplannen. Net zoals de andere MFO's is Cordaid ook aan de slag gegaan met aanbevelingen uit de deelstudies: zo voert ze een *pilot* uit in zes landen over het bereiken van de allerarmsten, waarbij het zoeken naar structurele oplossingen op basis van de inbreng van de allerarmsten zelf centraal staat.

HIVOS

Een aantal aanbevelingen van de Stuurgroep golden niet of in mindere mate voor Hivos: dat betrof onder meer de aanbeveling met betrekking tot *specialisatie en concentratie*, omdat Hivos altijd al op twee kernthema's actief was, alsook voor de aanbeveling op het gebied van maatschappijopbouw. Hivos heeft derhalve naar aanleiding van het Eindrapport van de Stuurgroep geen grote veranderingen in haar beleid of bedrijfsvoering doorgevoerd. Deels omdat dat dus niet noodzakelijk was; deels omdat Hivos doorgaat op haar ingeslagen weg, die zich al kenmerkt door een redelijk grote mate van innovativiteit. Zo gaat Hivos transparantie naar de partners toe de komende tijd, onder meer vormgeven in een «virtueel kantoor», waar organisaties te allen tijde de status van hun financiering kunnen zien.

ICCO

ICCO heeft in 2001 een organisatieveranderingstraject ingezet, waarbij veel van de latere aanbevelingen uit het Eindrapport van de Stuurgroep al in beleid werden omgezet. Onderwerp van het veranderingstraject was zowel *strategische focus* als (daarmee samenhangend) *concentratie* en *partnerbeleid*. Tegelijkertijd werd een nieuw projectvolgsysteem opgezet. Het stappenplan, dat ICCO naar aanleiding van het Eindrapport van de Stuurgroep heeft opgesteld geeft er blijk van dat ICCO op grondige en zorgvuldige wijze opvolging geeft aan de aanbevelingen van de Stuurgroep.

Novib

Het stappenplan van Novib bevat een aantal zaken die al uitgevoerd zijn, en sommige punten die liggen op het niveau van beleidsformulering, zoals een visie op maatschappijopbouw/beleidsbeïnvloeding. Het afgelopen jaar heeft Novib, in overleg met Oxfam International, een scherpere focus voor het eigen werk gekozen, hetgeen net als bij ICCO en Cordaid heeft geleid tot een teruggang in een aantal landen. Tegelijk werd en

wordt gewerkt aan het concretiseren van toetsbare resultaten, zowel intern (voor Novib zelf) als op het niveau van de partnerorganisaties. Een nieuw instrument voor partnersselectie en -beoordeling, wordt momenteel ingevoerd. Novib verdiept momenteel haar projectvolgsysteem om naast kwantitatieve informatie, meer kwalitatieve resultaat gerichte gegevens te kunnen aggregeren.

PLAN Nederland

Plan Nederland was niet het onderwerp van deze serie rapporten van de Stuurgroep. Wel heeft de Stuurgroep op verzoek van mijn voorgangster een aparte evaluatie gewijd aan Plan. Plan Nederland heeft een stappenplan ingediend, waarin zij dit rapport heeft betrokken, alsmede het algemene MFP Evaluatie Rapport en het advies van de Commissie de la Rive Box. Op basis van deze rapportages heeft Plan een aantal leerpunten geïdentificeerd. Zo wil Plan haar identiteit als kindgerichte ontwikkelingsorganisatie versterken. Plan hanteerde (naast directe armoedebestrijding) de strategieën maatschappijopbouw en beleidsbeïnvloeding al op gemeenschapsniveau, maar zal die nu ook op meso- en macroniveau uitwerken en implementeren.

Ik ben tevreden over de stappenplannen die de MFO's hebben opgesteld. Zij hebben de aanbevelingen uit het Eindrapport van de Stuurgroep Evaluatie MFP in voldoende mate uitgewerkt. Voor alle MFO's geldt dat zij in hun jaarverslagen mede verslag zullen doen van de uitvoering van de aanbevelingen van de Stuurgroep. Ik zal deze opvolging kritisch volgen, en u daarvan verslag doen.

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
A. M. A. van Ardenne-van der Hoeven